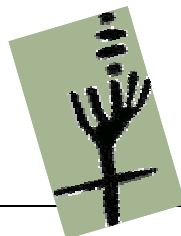

Flyve ASK

Sagnlandets Venner i Lejre - september 2012

Kære alle Sagnlandets Venner i Lejre

Der har været mange af Jer herude i Sagnlandet hen over sommeren. Mange med madpakke og børn og børnebørn eller venner, mange til årsfesten, til stentrækning eller andre sysler. Vi kender jo ikke alle ansigter og får ikke hilst på alle, så derfor får I hermed en sensommerhilsen alle sammen med megen tak for denne sommer.

Dette Flyve ASK beretter lidt om, hvad der er hændt og har oplysning om arrangementer for resten af 2012. Der er nogle gode velkendte og nogle helt nye ting på vej. Vi glæder os til at se rigtig mange, ikke mindst samlet, når Sagnlandet skal pakkes ned ved indsatslørdagen. Mange hilsner til store og små *Tove Binzer, formand*

Der er mere informationsmateriale fra Venneforeningen på <http://www.sagnlandet.dk/Informationsmateriale.104.0.html>

Se alt det andet, der sker i Sagnlandet sæsonen igennem på Sagnlandets hjemmeside <http://www.sagnlandet.dk/>. Der kan I melde Jer til Sagnlandets almindelige nyhedsbrev.

Stenslæbningen er forbi – skibssætningen søsættes i oktober

Nu står Danmarks næststørste skibssætning derude og knejser. Tak til alle, der slæbte med sidste år og nu i år. Indvielsen sker i efterårsferien den 14. oktober. Se nedenfor.

En hyggelig Årsfest 2012

Vejrguderne var med os den smukke lørdag aften d. 11. august, hvor ca. 90 Venner og medarbejdere nød en dejlig grillbuffet af vildsvin, Sagnlands lam og oksestege ledsaget af nybagt brød fra Landbohusenes store stenovn samt lækre speltssalater og hjemmebagte kager. Både under middagen og ved den efterfølgende dans i danselabyrinth kunne man nyde sang og musik ved Venneforeningens barde, Jørgen Madsen. Inden middagen kunne man beundre noget af det, som Venner og frivillige havde været involveret i i årets løb. Ved Potteriet kunne man nyde synet af det smukt nymalede hus og baghaven. Ved det Arkæologiske Værksted står nu det nye store vandsold, hvor man kan fortidens skatte: arabiske mønter, rav, potterskår, ringbrynjer og meget mere. Og i Jernalderlandsbyen kunne man tage den istandsatte kælder i øjensyn, et dejligt "oldtidskøleskab". Stenalder stammebåden var sejlet frem til sivene ved Varpelevbroen.

Tak til alle de venner, der året igennem har gjort Sagnlandet smukkere gennem restaureringer, nybygninger og pasning af haver, og tak til

alle de venner, der lavede mad, serverede og ryddede op, så vi alle fik den smukkeste tænkelige årsfest 2012. *Lars Holten*

Det skete i sommerens løb

Forskelligt nyt fra laug og områder

Stenalder. Efterlysning: Stenalderlauget mangler en spade. Den er almindelig af bygning og har træskafft med påskriften "Stenalder". Sidst set i uge 27. Den må meget gerne komme tilbage.

Vikingområdet Ravnebjerg. Vikingerne havde en brav og travl sommer med gæster fra nær og fjern. Spændende tingshandlinger og godt marked. Vennerne kom på skift i år og gjorde sommeren til noget særligt. Et godt raveliv og en stabil ovn i samarbejde med vores venner fra Tyskland kom der ud af det. Tak for det. På ønskesedlen i vikingområdet er stadig en "venneviking", med tid, lyst og overskud til at samle en flok gæve vikinger, der gerne i fællesskab vil gøre noget nyttigt for vikingområdet. Vi har det fint sammen, når vi er samlet, men det kræver, at vi kommer.

Havelaugets Havevandring lørdag den 21. juli. Afslappet Venneoplevelse med 13 deltagere under Birgit Greens kyndige rundvisning. Vi nåede både Harpestrengs Have, Vævestuens Farvehave og Potteriets 1800-tals staudebed med mange spørgsmål og små anekdoter og udveksling af erfaringer. Kaffe fra kiosken og manges forskellige medbragte kager afsluttede dagen oppe bag Videsøhus.

I Landbohusene har der hen over sommeren været skiftende landbofamilier. Dyreholdet er vokset. Foruden to geder og tre grise er der nu også fem ællinger og kattekillingen, Trisse, der bliver Sagnlandets største musejæger. Hun har allerede fanget fem mus på en dag! Landbohusene har haft uventet besøg af tusindtals bier midt på en varm sommerdag. De var sværmet ud af deres bistade og blokerede vejen, mens de fandt sammen i to sværme, i et æble- og et pæretræ. Alle bierne er dog på plads i deres kuber og i fuld sving med at lave honning.

Trods den hårde lerjord ved Krikkebjerg huse kom afgrøderne godt op af jorden i år. Det gjorde ukrudtet også. Venner med særlig interesse for havebrug er velkomne til at kontakte landbolauget eller Lotte, da der næste år vil blive brug for hjælp med at holde landbohaverne.
Sørine

Potteriets hus og baghave blev færdigt ved Vennehjælp henover sommeren. Det er vi hver dag glade for. I Potteriet er vi færdige med at lave 80 krukke, som skal bruges til et brændingsforsøg, hvor der brændes 40 krukke i Jernalderovnen og 40 krukke i bål. Ud fra disse brændinger skal der så laves en del analyser. Brændingerne bliver forhåbentlig i september. *Marianne Smtih*

Vævestuen har også nydt godt af megen Vennehjælp i år. Mest synligt er, at der nu er ordentlig udvendig vaskeplads og vaskebord til garnfarvningen, som Farvehaven fast leverer farveplanter til.

Arrangementer og aktiviteter resten af 2012

Laug og områder

Anden lørdag i hver måned er der normalt laugs-dag for alle laug. Hvis intet andet er aftalt, mødes laugene i Sortehus. Se nedenfor.

Stenalderlauget mødes normalt d. 2. lørdag i hver måned, kl. ca. 9.30 i Gilderummet (Sorte Hus). Dette efterår dog med et par undtagelser. **Lørdag d. 8. september** produceres en masse flintskrabere. Kendskab til flinthugning ikke nødvendigt. Desuden skal der skæftes flintøkser og repareres fiskeredskaber til bopladsen. I oktober bruges flintskraberne i et kursus i traditionel (fedt og vegetabilsk) skindgarvning. Afholdes over en lørdag og søndag. Nærmere info, når datoen ligger fast. Afhænger af skindene. I november arbejder vi også både lørdag d. 10 og søndag d. 11. Lørdag startes tilhugning af endnu en stammebåd. Søndag kommer Reinhard Erichsen fra Tyskland og hjælper med afslutningen af den første stammebåd. I december måned har vi ingen aktiviteter.

Hvis man ikke er medlem af Stenalderlauget, men synes at vores aktiviteter lyder spændende, så er man velkommen til at dukke op.

Vikinger. Vi har kun afholdt spredte laugsmøder i løbet af året. Vikingelauget venter på en håbefuldt tovholder. Giv gerne lyd, hvis det er dig, der gerne vil det. Indtil da holder vi mødepause.

Harpestrengs Have. Havelauget har kun en fast lugedag tilbage i år, **8. september**. Hvis der er stemning for det, vil vi holde laugsdage gennem vinteren - ligesom de andre laug - hvor vi vil tale om de Harpestreng planter vi har i haven og måske tage en hurtig tur rundt i haven for at opleve, hvordan den ser ud på forskellige årstider.

Potteriet. Pottebrændingerne bliver forhåbentlig i september. Ellers er Potteriet i gang med at lave julepynt til julesalget. Vi glæder os til julebesøg. Det gør **Vævestuen** også.

Landbolauget mødes den anden lørdag i hver måned, og nye medlemmer er meget velkomne. Der lappes tøj og syes nyt, hugges brænde, ordnes haver samt tages fat på stort og småt, der hører husmandslivet til.

Kiosken og cafeen er kommet indendørs i Videsøhus, i forbindelse med madpakkerummet. Der er det samme sortiment som i kioskvognen indtil videre: Kaffe, the, kakao, sandwich, kager, is, slik, og diverse drikkevarer som kildevand, sodavand, øl og vin. I efterårsferien er der også cafe latte og cappuccino. Så alt er forbedret og skulle gerne

blive bedre endnu.

Butikken har også åbent i efterårsferien og i juleweekenderne. Gode gavefund mulige for alle aldre.

Andre Aktiviteter i Sagnlandet i resten af 2012

Da Danmark blev til – fra vikingekonger til valdemarer.

Når mørket falder på fredag den 14. september kl. 18 – 22

har 16 kulturmuseer, kirker mm i hele kulturregion Midt- og Vestsjælland aftenåbent om vikinger og middelalder. I Sagnlandet opfører Det Fortællende Teater det berømte sagn om Beowulf i natten. Mere på www.dadanmarkblevtil.dk. Både børn og voksne 65 kr. Arrangør: Sagnlandet

Tur til Store Åmose søndag den 30. september

Tur til resterne af Sjællands kæmpe og stedvist lidt uvejsomme mosehjerter, hvor jernalderfolk boede på holmene. Turleder biolog og Åmose-kender Claus Helweg Ovesen. **Afgang den 30. september kl. 9.30 fra Lejre Station.** Egne biler, egen fortæring. Pris pr deltager 100 kr. Vi deles om kørselsudgifterne pr. bil. **Tilmelding nødvendig.** Oplys antal deltagere, frie pladser i biler eller ønske om køreledighed senest 22. september til Ulla Pinborg på pinborg2009@yahoo.dk, mobil 40143270. Arrangør: Venneforeningen

Spændende rundvisninger september og oktober

3 søndage i september og oktober **kl. 13.00-15.00** er der rundvisninger om 3 spændende emner. Mødested ved P-plads. Pris 40 kr. for deltagelse (børn gratis).

Søndag den 23. september: Direktør og arkæolog Lars Holtén fører an på en spændende tur gennem Sagnlandets mere åndelige fortidsmiljøer – bl. a. til offermosen.

Søndag den 30. september: Arkæolog og tidligere forskningsmedarbejder Ane Jepsen fortæller om Sagnlandets forskning i eksperimentel arkæologi, om de senere års spændende forskning og sjældne genstande og rare sager fra Sagnlandets forskningsarkiv.

Søndag den 7. oktober: Driftchef og ansvarlig for dyreholdet i Sagnlandet Stig Claussen fortæller om Sagnlandets spændende gamle dyreracer (europæiske vildheste, vildsvin, urokser) Ane Jepsen

Sagnlandet har åbent i efterårsferien

I skolernes efterårsferie er der en mangfoldighed af hyggelige familieaktiviteter dagligt i tidsrummet kl. 10.00-17.00 fra lørdag d. 13. oktober til og med søndag d. 21. oktober 2012. Arrangør: Sagnlandet. *Ane Jepsen*

Skjoldungernes skibssætning indvies i efterårsferien. **Søndag d. 14. oktober** indvier vi Sagnlandets nye ikon "Skjoldungernes Skibssætning" sammen med Skjoldungelandets sekretariat og bestyrelse og ikke mindst de mange frivillige, uden hvis flotte indsats bygningen af den 77 meter lange skibssætning ikke havde været mulig. Ca. 170 frivillige, heraf flere fra Sagnlandets Venner, har gennem 2 somre rejst sten efter sten. Den indsats fejrer og takker vi for denne første søndag i skolernes efterårsferie. Alle er velkomne. Tidspunktet kan ses på Sagnlandets hjemmeside, når vi nærmer os dagen. Arrangør: Sagnlandet. *Lars Holten*

"U-hyggeligt" efterår! I efterårsferiens to weekender **13-14/10 og 20-21/10** bliver der skruet op for uhyggen i Sagnlandet, når Sagnlandets populære Spørgelsesture løber af stablen. Mød gengangere fra fortiden: mordofre fra Stenalderbopladsen Athra, Moseofre fra Offermosen, Indebrændte fra Jernalderlandsbyen Lethra og hør gruppevækkende historier om henrettelser, drab og død i forgangne tider. Arrangør: Sagnlandet. *Ane Jepsen*

Efterårets Indsats-lørdag den 27. oktober – TILMELDING nødvendig

Nå efterårsferien er overstået, og julen står for døren afholder Sagnlandet som sædvanligt en indsatsdag, hvor Vennerne bistår med nedpakning af nogle områder samt klargøring af andre til det forestående juleåbent. Traditionen tro belønnes indsatsen med en dejlig festmiddag lørdag aften for alle de frivillige, der har givet en tårn med fra kl. 9.00, hvor vi mødes i Velkomstcentret til morgenkaffe og brød, førend vi kl. 10.00 tager fat på dagens opgaver. (oplys evt. ønske om overnatning i lejrskolehytter til søndag morgen. Sovepladser tildeles efter "først-til-mølle").

Tilmeldingen foregår pr e-mail til lah@sagnlandet.dk eller brev Sagnlandet Lejre, Slangealle 2, 4320 Lejre med oplysning om: Navn, Adresse, telefon nr, e-mail, antal voksne og børn, ønske om overnatning, bemærkninger. Arrangør: Sagnlandet

Vinteråbne weekender i november og december

EKSTRA i 2012: ALLEHELGENSWEKEND Vær med på endnu en spørgelsestur i det mørke efterår. For weekenden efter Alle Helgensaften, **lørdag-søndag 3-4. november** i tidsrummet **kl. 11.00-17.00**, byder vi på en uhyggelig tur blandt fortidens ulykkelige skæbner fra områ-

det omkring Ledreborg. Mød den fordrukne Godsforvalter, den Ulykkelige Nonne og den Grå Dame. Turen kan opleves 4 gange i weekenden, med en lys udgave om formiddagen og en lidt mere uhyggelig tusmørke udgave om eftermiddagen. Til sidst serveres kaffe, te og varm hyldebærssaft med æbler i Videsøhus. Pris 75 kr. voksne og 45 kr. børn. Ingen tilmelding. Arrangør: Sagnlandet. *Ane Jepsen*

HYGGELIG LANDBO-JUL – gerne med hjælp fra frivillige juleniser!

I Sagnlandet er der som altid juletravlhed i 3 weekender. I år gøres meget ud af vores populære bolscheværksted. Som noget nyt til de raske drenge og gæve piger skal vi støbe tinsoldater i Landbohusene. Udover besøg af Pastoren til Juleandagt i Sørines (kro)stue, får vi også besøg af en anden særlig gæst, når Julebukken render omkring og laver jule-narrestreger.

Har DU lyst til at være med til at hygge om vores gæster og skabe god julestemning, som i gamle dage, har vi brug for mange hjælpende hænder og vil være glade for din hjælp. Vi har brug for folk til at hjælpe til i værkstederne – fortrinsvis i Landbodragt e.l. Vi holder jul **kl.11.00-16.00** i weekenderne **24. – 25. november, 1. – 2. september og 8. – 9. december. Tilmelding som frivillig** sendes til adj@sagnlandet.dk med oplysning om, hvilke dage man kan hjælpe. *Ane Jepsen*

Sagnlandet 2013

ASK Næste nummer af ASK planlægges udsendt først i 2013.

Årsmødet 2013 holdes tirsdag den 12. marts 2013 kl.18. Derefter et spændende offentligt foredrag. Der indkaldes primo 2013 i ASK og Flyve ASK.

Andre arrangementer på vej. Der planlægges allerede et par foredrag og Venne-ture i 2013. Mere i næste ASK og Flyve ASK.

Det nye år starter traditionen tro med et frisk pust af ny viden fra Stenalderen. Den meget kendte antropolog Ida Nicolaisen fortæller om "Jæger/samler folk på kanten af agerbrug og agerbrugere". Datoen kommer senere.